

Satrapie w Persji Dariusza I według greckiego historyka Herodota, V w. p.n.e.

Naprzód więc kazał wykonać i ustawić płaskorzeźbę z kamienia [...] z takim napisem: „Dariusz, syn Hystaspesa [...], posiadał królestwo Persów”. Potem ustanowił w państwie Persów dwadzieścia dzielnic, które oni sami nazywają satrapiami. [...] ustalił daniny, które miały mu wpływać od poszczególnych ludów [...]. [...] corocznie wpływające daniny tak rozdzielił. Tym, którzy płacili srebrem, zapowiedziano, że mają uiszczać talent¹ według wagi babilońskiej, którzy zaś płacili złotem, mieli uiszczać talent eubejski. [...]

Ta danina napływała Dariuszowi z Azji i z małej części Libii. Lecz z biegiem czasu także z wysp przybywała inna danina i od ludów, które mieszkaly w Europie aż do Tesalii. [...] Tylko terytorium perskiego nie wymieniłem jako płacącego podatek; Persowie bowiem zamieszkują kraj wolny od danin. Następujące zaś ludy nie były zobowiązane płacić daniny, lecz składały dary: graniczący z Egiptem Etiopowie [...] oraz ci, którzy mieszkają dookoła świętej Nysy [...], wspólnie składali i składają jeszcze za moich czasów co dwa lata dwa chojniksy² nieczyszczonego złota³, dwieście pniaków hebanu, pięciu etiopskich chłopców i dwadzieścia wielkich kłów słoniowych. Dalej Kochowie [...], podobnie jak ich sąsiedzi aż do Gór Kaukaskich [...], dostarczali co cztery lata darów, [...] stu chłopców i sto dziewcząt. Arabowie zaś składali co rok tysiąc talentów kadzidla.

¹ talent – jednostka miary, masy oraz pieniądza, używana w starożytności w Asyrii, Babilonie, Grecji i Palestynie; w Mezopotamii odpowiadała masie ok. 30 kg

² chojniks – jednostka miary pojemności produktów sypkich w starożytnej Grecji odpowiadająca 1 litrowi

³ nieczyszczone złoto – złoty pył

Herodot, *Dzieje*, przekł. Seweryn Hammer, Warszawa 1959, s. 244, 246, 247.

Praca z tekstem

1. Jakie reformy wprowadził Dariusz w swoim państwie?
2. Korzystając z wiedzy pozaźródłowej, odpowiedz, czy ten sposób zarządzania państwem się sprawdził? Uzasadnij odpowiedź.
3. Podaj, na ile satrapii Dariusz podzielił swoje imperium.
4. Określ, jakiego rodzaju daniny ciążyły na poddanych króla.
5. Wskaż, który kraj nie musiał uiszczać królowi danin.
6. Podaj przykłady darów ofiarowywanych Dariuszowi przez podbite ludy.